

Sygn. akt I UK 410/18

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania E.R.K. i O. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ś.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
o podleganie pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 14 listopada 2019 r.,
skargi kasacyjnej E.R.K. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 21 czerwca 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 21 czerwca 2018 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w G. z 27 września 2017 r. i oddalił odwołanie E.R.K. od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. z 21 września 2015 r., stwierdzającej, że nie podlegała od 1 do 31 maja 2015 r. obowiązkowym pracowniczym ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek – spółka z o.o. O. w Ś. z uwagi na pozorność stosunku pracy. Sąd Apelacyjny uznał, że skarżąca nie świadczyła pracy w warunkach reżimu pracowniczego (art. 22 k.p.). Zasadny był zarzut pozorności umowy o pracę (art. 83 § 1 k.c.).

W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenie prawa materialnego i procesowego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podano, że pojęcie pracownik i zatrudnienie nie mogą być interpretowane inaczej niż w Kodeksie pracy.

Zawierając umowę o pracę strony kierują się różnymi motywami indywidualnymi, które należy odróżnić od typowego celu tej czynności. Trudno zatem uznać, że dążenie do uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego jest sprzeczne z prawem. Przeciwnie, jest to zachowanie rozsądne i uzasadnione zarówno z osobistego, jak i społecznego punktu widzenia. Tym samym uzyskanie ochrony gwarantowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym, jest legalnym celem zawierania umów o pracę. Ustawodawca nie przewidział możliwości ingerowania w sposób prowadzenia i wykonywania działalności gospodarczej. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest przy tym uprawniony do kwestionowania deklarowanej przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą, jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, jeśli mieści się ona w granicach określonych ustawą z 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Zawarcie umowy o pracę i zgłoszenie wynikającego z niej zatrudnienia organowi ubezpieczeń społecznych powodują powstanie obowiązkowego ubezpieczenia społecznego, jeżeli z okoliczności wynika, że praca była świadczona oraz że ustalone warunki wynagradzania za pracę odpowiadały zatrudnieniu. Utworzenie konkretnego stanowiska celem realizacji zadań przypisanych do tego stanowiska leży w sferze samodzielnej decyzji pracodawcy. Stronom umowy o pracę, gdy rzeczywiście były wykonywane praca i obowiązki płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia prawa. Wobec powyższego, jeżeli umowa o pracę została realizowana w warunkach, o których mowa w art. 22 § 1 k.p. nie może być uznana za pozorną, lecz za prawnie doniosłą.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej nie ma treści istotnej, właściwej dla podstawy przysądu (art. 398⁹ § 1 pkt 1 – 4 k.p.c.).

Nie przedstawia istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

Nie wyróżnia też drugiej podstawy przysądu (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), czyli istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Nie stwierdza się nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Pozostaje ostatnia podstawa przedsądu, jednak skarżąca nie wykazuje, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skargę kasacyjną wnosi się od prawomocnego wyroku i dlatego Sąd Najwyższy nie rozpoznaje sprawy tak jak Sąd powszechny. Na etapie przedsądu nie ocenia podstaw kasacyjnych (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.), a tylko sam wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania. Podstawy kasacyjne podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania. Oznacza to, że skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi powinna wskazać i wykazać naruszenia przepisów, które bez wątpliwości prowadzą do stwierdzenia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skoro punktem odniesienia dla podstaw kasacyjnych są przepisy prawa (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.), to jest on tym bardziej wymagany dla szczególnej podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Znaczenie ma wszak dopiero aż oczywista zasadność skargi kasacyjnej. Wydaje się, iż skarżąca przyjęła błędne założenie, że podstawy kasacyjne składają się na podstawę przedsądu (*W związku z powyższymi zarzutami wnoszę o przyjęcie sprawy do rozpoznania*). Podstawy kasacyjne stanowią odrębną część skargi i dlatego nie zastępują podstawy przedsądu ani jej uzasadnienia.

Nie oznacza to, że należało wezwać pełnomocnika skarżącej do uzupełnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania. Jeśli w skardze kasacyjnej zawarto wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania oraz przedstawiono "jakikolwiek" uzasadnienie takiego wniosku, to skargi nie można traktować jako niespełniającej wymagań formalnych – art. 398⁴ § 2 k.p.c. oraz art. 398⁶ § 3 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2016 r., III UZ 6/16 i z 21 lutego 2019 r., I PK 154/18).

Treść wniosku opiera na ogólnych stwierdzeniach, które nie muszą być kwestionowane. Nie są niezgodne z wykładnią prawa, przykładowo teza, że dążenie do uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczne z prawem. Z drugiej strony nie zawsze zasługują na aprobatę, gdyż organ rentowy jest uprawniony do kwestionowania tytułu ubezpieczenia i deklarowanej podstawy wymiaru składek (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 29 listopada 2017 r., P 9/15 i choćby tylko wyroki Sądu Najwyższego z 13 listopada 2018 r., II UK 350/17 i z 30 października 2018 r., I UK 277/17). Wykracza to jednak ponad potrzebę

argumentacji, gdyż dotyczy zwykłej wykładni regulacji powszechnych, natomiast przedmiotem zainteresowania podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. jest ocena zastosowania prawa w konkretnej sprawie skarżącej, a więc, czy zarzuty wniosku pozwalają stwierdzić, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Odpowiedź jest negatywna, gdyż Sąd Apelacyjny ustalił brak stosunku pracy wobec zawarcia umowy dla pozoru i niewykonywania pracy. Ustalenia na których oparto zaskarżony wyrok wiążą na etapie przedsądu (art. 398¹³ § 2 k.p.c. ma zastosowanie w odniesieniu do podstawy przedsądu). Skoro zarzuty wniosku nie podważają ustalenia faktycznego i w konsekwencji prawnej podstawy rozstrzygnięcia, to nie można stwierdzić, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

as